

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๑๑ ๙ / ๒๕๕๐

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของธนาคารอาคารสงเคราะห์
สาขาลำพูน เกี่ยวกับหลักทรัพย์ ทรัพย์สินผูกพัน หรือบัญชีเงินฝากในธนาคาร

ผู้อุทธรณ์ : จังหวัดลำพูน
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือ ที่ ลพ ๐๐๒๗/ว ๑๔๕๓ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ ถึงผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน ว่า จังหวัดลำพูนได้รับมอบอำนาจจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขให้ดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์ของ [REDACTED] ลูกหนี้ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขตามคำพิพากษาศาลจังหวัดลำพูน คดีหมายเลขดำที่ ๓๙๓/๒๕๔๕ คดีหมายเลขแดงที่ ๖๖๓/๒๕๔๖ จังหวัดลำพูนจึงขอความร่วมมือธนาคารฯ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานซึ่งแสดงว่า [REDACTED] มีหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินผูกพันหรือบัญชีเงินฝาก และเกี่ยวข้องกับธนาคารฯ หรือไม่อย่างไร หากตรวจพบขอให้แจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ และภายหลังจากนี้หากตรวจพบขอให้แจ้งให้ทราบด้วย

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน มีหนังสือ ธอส.ลพ.(งดส) ๑๓๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ ถึงผู้อุทธรณ์ว่า ข้อมูลที่ขอตรวจสอบเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ (๕) และมาตรา ๒๔ ธนาคารฯ จะเปิดเผยข้อมูลโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลมิได้ ธนาคารฯ จึงไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลที่ร้องขอให้ทราบได้

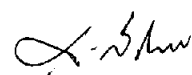
ผู้อุทธรณ์มีหนังสือที่ ลพ ๐๐๒๗/๗๓๐๑ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ ถึงคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลจังหวัดลำพูนมีหมายบังคับคดีแล้ว สำนักงานปลัดกระทรวง

คำวินิจฉัยที่ สค ๑๑๙/๒๕๕๐

สาธารณสุขได้มีคำสั่งที่ ๒๕๔๙/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุขในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินคดีแพ่งในการสืบหาหลักทรัพย์ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อประโยชน์ในการสืบหาหลักทรัพย์จึงไม่จำเป็นต้องมีหนังสือให้ความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ดังนั้น ผู้อุทธรณ์จึงขออุทธรณ์คำสั่งธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน ที่ไม่เปิดเผยข้อมูลของ [REDACTED] ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของธนาคารฯ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้อุทธรณ์ ผู้แทนธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน ผู้แทนกรมบังคับคดี และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วปรากฏข้อเท็จจริงสรุปได้ความว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นโจทก์ฟ้อง [REDACTED] เป็นจำเลยในคดีแพ่งเรื่องละเมิด เรียกค่าเสียหาย ปรากฏข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลจังหวัดลำพูนลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๖ คดีหมายเลขดำที่ ๓๙๓/๒๕๔๕ คดีหมายเลขแดงที่ ๖๖๓/๒๕๔๖ ฟังได้ว่า จำเลยเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี ๖ ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการในหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุในโรงพยาบาลลำพูน เมื่อระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒ จำเลยได้อาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน กระทำการทุจริตโดยเบิกจ่ายเงินเป็นค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากเงินบำรุงของโรงพยาบาลลำพูนเพื่อจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ แต่ไม่ได้นำไปจ่ายจริง กลับยักยอกเงินดังกล่าวไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวทำให้เงินขาดจากบัญชีจำนวน ๒,๑๒๖,๔๖๐ บาท การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ เมื่อโจทก์ได้รับความเสียหาย จำเลยจึงต้องรับผิดชอบเงินที่เบียดบังยักยอกไปจำนวน ๒,๑๒๖,๔๖๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันทำละเมิดจนถึงวันฟ้องจำนวน ๖๐๖,๗๖๑.๖๓ บาท และต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีนับแต่วันฟ้องไปจนกว่าจะชำระหนี้เสร็จแก่โจทก์ ต่อมาศาลจังหวัดลำพูนมีหมายบังคับคดีลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๗ ตั้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือทำการอื่นใดโดยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย ในการนี้โจทก์หรือผู้แทนโจทก์จะเป็นผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินของจำเลย

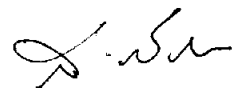
จังหวัดลำพูน ผู้อุทธรณ์โดยผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นผู้รับมอบอำนาจจากปลัดกระทรวงสาธารณสุขตามคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ ๒๕๔๙/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ ให้ปฏิบัติราชการแทนด้านคดีสำหรับส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่มี

คำวินิจฉัยที่ สค ๑๑ ๙ / ๒๕๕๐

สำนักงานตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค และส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนั้น ๆ มีหนังสือขอให้ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน ตรวจสอบข้อมูลและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เพื่อสืบหาหลักทรัพย์ของ ██████████ แต่ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอ จังหวัดลำพูนจึงอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ ผู้แทนกรมบังคับคดีชี้แจงว่า เมื่อศาลมีหมายบังคับคดีแล้ว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปทำการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๒๘๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่กำหนดว่า ถ้าจะต้องยึดหรืออายัดและขายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าพนักงานบังคับคดีชอบที่จะยึดหรืออายัดหรือขายบรรดาทรัพย์สินที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอ้างว่าเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ประกอบกับคำสั่งกรมบังคับคดีที่ ๕๓๖/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘ เรื่อง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการอายัดทรัพย์สิน ข้อ ๓ กำหนดว่า การอายัดสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแถลงยืนยันจำนวนเงินที่ขออายัดพร้อมส่งเอกสารดังต่อไปนี้ ข้อ ๓.๑ วรรคสาม การอายัดเงินฝากในบัญชีจากสถาบันการเงินให้ส่งสำเนาเอกสารที่มีข้อความระบุถึงความมีอยู่ของเงินนั้นพร้อมรายละเอียดว่าต้องการอายัดเงินจากสถาบันการเงินใดพร้อมระบุสาขา เลขบัญชีและจำนวนเงิน และข้อ ๔ วรรคสาม กำหนดว่า หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่สามารถส่งเอกสารประกอบคำขออายัดตามข้อ ๓.๑ แต่ได้แสดงเหตุแห่งการนั้นมาในคำขออายัดพร้อมแถลงยืนยันถึงความมีอยู่แห่งสิทธิเรียกร้องนั้น ๆ และยินยอมรับผิดชอบในค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีพิจารณาและเสนอความเห็น ว่าสมควรมีคำสั่งอายัดให้หรือไม่ต่อผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีจังหวัดหรือสาขาหรือผู้ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณีเพื่อมีคำสั่งต่อไป อย่างไรก็ตามหากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่สามารถสืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเองได้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลได้สวนตาม มาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่กำหนดว่า ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเชื่อว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับมากกว่าที่ตนทราบแล้วเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล ขอให้ศาลทำการได้สวนและออกหมายเรียกลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลอื่นที่เชื่อว่าอยู่ในฐานะที่จะให้อภัยคำอันเป็นประโยชน์มาในการได้สวนเช่นนั้น เมื่อมีคำขอเช่นนั้น ให้ศาลทำการได้สวนตามกำหนดและเงื่อนไขใด ๆ ที่เห็นสมควร

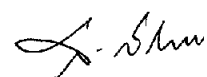
คำวินิจฉัยที่ สค ๑๑๙/๒๕๕๐

ผู้แทนจังหวัดลำพูนผู้อุทธรณ์ชี้แจงว่า การดำเนินการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๐๖.๒/ว ๔๖ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๔ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาที่จะต้องดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ แต่ถ้าไม่สามารถสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ ก็ต้องขออนุมัติจำหน่ายหนี้ต่อกระทรวงการคลังตามนัยหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๓๐.๗/ว ๑๐๗ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๔

ผู้แทนธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน ชี้แจงว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของลูกค้ายานาคารฯ ถ้าเจ้าหน้าที่ธนาคารฯ นำไปเปิดเผยให้แก่บุคคลผู้ไม่มีสิทธิที่จะได้ทราบตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่ธนาคารฯ จะมีความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ และหากธนาคารฯ ไม่คุ้มครองข้อมูลของลูกค้า จะทำให้ลูกค้าไปใช้บริการธนาคารอื่น โดยเฉพาะธนาคารที่มีใช้รัฐวิสาหกิจ ซึ่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองข้อมูลลูกค้ายานาคารพาณิชย์ไว้โดยผู้นำข้อมูลของลูกค้ายานาคารพาณิชย์ไปเปิดเผย นอกจากการเปิดเผยตามหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดีก็ต้องมีความผิดอาญาเช่นเดียวกัน แต่ธนาคารพาณิชย์เอกชนไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า อุทธรณ์เรื่องนี้มีประเด็นต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า จังหวัดลำพูนผู้อุทธรณ์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ทรงสิทธิที่จะร้องขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ คณะกรรมการฯ เห็นว่า กรณีเรื่องนี้ผู้อุทธรณ์มิได้ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการร้องขอข้อมูลข่าวสาร แต่เป็นการดำเนินการสืบทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อการบังคับชำระหนี้ซึ่งเป็นเรื่องทางแพ่ง ผู้อุทธรณ์จึงเป็นผู้ทรงสิทธิที่จะร้องขอข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

กรณีมีประเด็นต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้หรือไม่ คณะกรรมการฯ เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแม้จะมีสิทธิที่จะติดตามบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของลูกหนี้จนสิ้นเชิง ตามนัยมาตรา ๒๑๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่สิทธิดังกล่าว

คำวินิจฉัยที่ สค ๑๑๙/๒๕๕๐

เป็นสิทธิเรียกร้องในทางแพ่ง ส่วนบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายตามนัยมาตรา ๒๔ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่จะขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมาย และกฎหมายให้อำนาจไว้โดยตรง ซึ่งสิทธิของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๑๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ถ้าลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้โดยต้องฟ้องคดีให้ลูกหนี้ชำระหนี้ และเมื่อเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็ต้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาตามคำสั่งกรมบังคับคดีที่ ๕๓๖/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘ เจ้าหนี้ต้องสืบทรัพย์และนำข้อมูลไปขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงจะบังคับคดีได้ ผู้อุทธรณ์จึงเป็นผู้รับมอบอำนาจให้สืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ในคดี จึงมิใช่บุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายตามนัยมาตรา ๒๔ (๘) ดังกล่าว และแม้มูลหนี้ตามคำพิพากษาจะมีใช้มูลหนี้จากการประกอบธุรกิจ แต่ในกรณีนี้ไม่ปรากฏว่าเจ้าหนี้ไม่มีหนทางอื่นในการติดตามบังคับชำระหนี้ได้ ผู้อุทธรณ์จึงยังไม่มีเจตจำนงที่จะได้ทราบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความครอบครองของธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน นอกจากนี้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของลูกค้าของธนาคารอาจจะกระทบต่อการประกอบธุรกิจของธนาคารได้ ไม่ว่าจะเป็นธนาคารของรัฐหรือธนาคารของเอกชน ซึ่งตามกฎหมายธนาคารอาคารสงเคราะห์และกฎหมายธนาคารพาณิชย์ ต่างให้ความสำคัญคุ้มครองข้อมูลของลูกค้าที่อยู่ในความครอบครองของธนาคาร การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของธนาคารของรัฐจึงควรต้องถือปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เมื่อพิเคราะห์ถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้วจึงเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่อาจเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

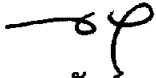
ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายจึงมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

(นายสมยศ เชื้อไทย)

หัวหน้าคณะที่ ๓

คำวินิจฉัยที่ สค ๑๑ ๙ / ๒๕๕๐

(นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์)

กรรมการ

(นายสีกหาณ โตมรศักดิ์)

กรรมการ

(นายสุพจน์ ไพบูลย์)

กรรมการ

(นายวรเจตน์ ภาศิริตัน)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ปรีดี เกษมทรัพย์)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

หมายเหตุ : เนื่องจากนายสุพจน์ ไพบูลย์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการฯ เพิ่มเติม และได้ร่วมพิจารณาอุทธรณ์เรื่องนี้มาแต่ต้น จึงมิได้ลงนามในคำวินิจฉัย